

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ
ORAZ DOROBKU DOKTORANTKI
MGR Anny Wytych-Wierzgacz

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, Wydział Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej – pismo z dnia 23 czerwca 2020 roku, zlecenie podjęte na podstawie art. 11 oraz ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 882, 1311 ze zm.) & 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Z 2016 r., poz. 1586)

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi z dnia 26 września 2017 roku dotyczącej wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Anny Wytych-Wierzgacz i powierzenia mi funkcji recenzenta w/w przewodzie.

Stosowną dokumentację kandydatki mgr Anny Wytych-Wierzgacz otrzymałam w lipcu br. a także samą dysertację drogą elektroniczną (25 czerwca 2020 r.)

Dokumentacja zawiera:

- pismo Rektora Akademii Muzycznej im. G i K. Bacewiczów w Łodzi, prof. dr. hab. Cezarego Saneckiego w sprawie sporządzenia recenzji pracy doktorskiej kandydatki oraz dorobku artystycznego
- ksero Uchwały Rady Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, nr 18/2017 podjętej na posiedzeniu w dniu 26 września 2017 roku.
- pismo Kierownika Pracowni Choreografii, dr Jacka Owczarka z dnia 11 kwietnia 2017 roku skierowane do Dziekana Wydziału, dr. hab. Marcina Wolniewskiego popierające starania mgr A. Wytych-Wierzgacz o otwarcie przewodu doktorskiego
- koncepcję pracy doktorskiej pt. „Zadania dla tancerza a dramaturgia w autorskim spektaklu *Nitka*”
- wniosek kandydatki mgr A. Wytych-Wierzgacz do Dziekana Wydziału, dr. hab. Marcina Wolniewskiego z prośbą o wszczęcie przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej *rytmika i taniec* z odpowiednią dokumentacją.
- dysertację „**Zadania dla tancerza a dramaturgia w autorskim spektaklu tanecznym *Nitka*”**
- płytę DVD z nagraniem spektaklu „*Nitka*” z 12 listopada 2018 roku
- płytę DVD z nagraniem spektaklu „*Odwroćcie*” z 6 września 2008 roku

***

Po zapoznaniu się z dokumentacją mgr Anny Wytych-Wierzgacz, stwierdzam uchybienia:

- brak konsekwencji chronologicznej, która wynikałaby ze złożonego wniosku o wszczęcie przewodu doktorskiego do Dziekana Wydziału (co powoduje pewien chaos)

- kwestionariusz osobowy nie zawiera zdjęcia (a kandydatka pisze: kwestionariusz osobowy z trwałym zdjęciem)
- brak Dyplomu tancerza zawodowego przyznanego przez ZASP w 2003

Dane o kandydatce (na podstawie otrzymanej dokumentacji dorobku).

Mgr Anna Wytych-Wierzgacz urodziła się 19. 10. 1976 roku w Kaliszu. Swoje wykształcenie zdobywała kolejno: w Ognisku Muzycznym w Kaliszu, gdzie przez 6 lat uczęszczała do klasy fortepianu, uzyskała międzynarodowy dyplom D. E. L. F. z j. francuskiego i dalej podążając tą drogą ukończyła Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych we Wrocławiu, uzyskała Dyplom licencjacki w Instytucie Filologii Romańskiej na Uniwersytecie Wrocławskim, by dalej studiować na Wydziale Sztuk Scenicznych Uniwersytetu Paris VIII, tym razem w specjalności Tańca, gdzie najpierw zdobyła licencjat, a później tytuł magistra w/w specjalności, a tematem Jej pracy był rozwój tańca współczesnego w Polsce. Myślę, że to właśnie w tym miejscu zainteresowanie sztuką tańca i zdobywanie wiedzy na ten temat otworzył przed kandydatką przestrzeń odkrywania, zgłębiania sztuki tańca. Niestety na podstawie przedstawionego CV, a nie życiorysu nie można się dowiedzieć o pasji kandydatki do tańca, co ją kształtowało, zważywszy, że wcześniejsze główne zainteresowanie, wskazuje na język francuski. Mogę się domyślać, że mgr A. Wytych-Wierzgacz poszukiwała swojej drogi, by ostatecznie skierować swoją drogę na sztukę tańca, najpierw jako tancerka, później jako pedagog oraz choreograf. Świadczą o tym bogate doświadczenia artystyczne: jako tancerki od 1998 roku, choreografa od 1996 roku (pierwsza choreografia, „Sekret” w Teatrze Alter na scenie Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu), pedagoga od 2002 roku (nauczyciel tańca współczesnego i instruktor grupy tańca współczesnego Tao w Młodzieżowym Domu Kultury w Kaliszu).

Mgr Anna Wytych-Wierzgacz w ramach Stypendium Rządu Francuskiego ukończyła podyplomowe studia licencjackie na specjalności Tańca, Wydziału Sztuk Scenicznych, Uniwersytetu Paris VIII, w 2003 roku otrzymała dyplom zawodowego tancerza przyznany przez ZASP (brak dokumentacji), uzyskała awans zawodowy na nauczyciela mianowanego (2010), uczestniczyła w intensywnym kursie techniki M. Graham w Contemporary Dance School w Nowym Jorku (2014) oraz w Laboratorium KARAWANASUN Szkoły Reny Mireckiej (2015, Instytut Grotowskiego).

Pani mgr A. Wytych-Wierzgacz ma dość bogate doświadczenia artystyczne, pedagogiczne i organizacyjne.

Przez 10 lat (2007-2017) była wykładowcą specjalności Choreografia i Techniki Tańca w Akademii Muzycznej w Łodzi, prowadziła przedmioty: technika tańca współczesnego, historia tańca współczesnego, analiza form scenicznych, współczesne formy tańca, repertuar, ruch sceniczny, dyplomowe projekty choreograficzne, metodyka nauczania tańca współczesnego, (jak mi nie mam nadal kandydatka związana jest z Uczelnią jako wykładowczyni). Związana była z Państwowym Pomaturalnym Studium Kształcenia Animatorów Kultury w Kaliszu, szkoła tańca JAST, Centrum Doskonalenia Edukacyjnego, Młodzieżowym Domu Kultury w Kaliszu.

Ocena dorobku artystycznego kandydatki

Pani mgr Anna Wytych-Wierzgacz artystycznie związana jest od lat z miastem Kalisz. Jako tancerka zatańczyła w 33 spektaklach, głównie w choreografii Witolda Jurewicza (19 spektakli), ale także: Katarzyny Migały, Mirosława Zaręby, Katarzyny Grześ, Barbary Kasprzak, Tomasza Wierzgacza, a także własnego autorstwa. Miejscem, w którym odbywały się spektakle w większości wykonań było Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu. Spektakle były również wielokrotnie prezentowane w ramach Międzynarodowych Prezentacji Współczesnych Form Tanecznych w Kaliszu, na Szczecińskich Spotkaniach Tanecznych, Małopolskich Spotkaniach

Baletowych, podczas Międzynarodowej Konferencji Tańca Współczesnego i Festiwalu Sztuki Tanecznej w Bytomiu, na Festiwalu Małych Form Teatrów Tańca w Warszawie, podczas Międzynarodowych Spotkań Teatrów Tańca w Lublinie, Bałtyckiego Uniwersytetu Tańca w Gdańsku, podczas Prezentacji Sztuki Tanecznej i Choreoterapii w Białymstoku, Krakowskich Spotkań Baletowych, Anex Solo Festiwal w Warszawie, Kaliskich Spotkań Teatralnych, Korporacja Tańca w Gdańsku, Slot Art Festiwal w Lubiążu, WRO Media Art Biennale 1997 we Wrocławiu, na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym Era Nowe Horyzonty 2007 we Wrocławiu i innych. Kandydatka dwukrotnie wystąpiła podczas Festiwalu Solo Dance - „Kontakt-Improvizacja” (2006) oraz „Czy ze mną” (2009) we własnej choreografii. I tutaj pojawia się pewna nieścisłość, otóż w wykazie dokumentacji: **Spektakle taneczne/tancerka**, kandydatka umieszcza tytuł „Kontakt-Improvizacja”, a dalej patrząc w wykazie: **Festiwal w Polsce/tancerka** widnieje tytuł „Anna Maria”- Festiwal Solo Dance, 2006 rok.

Uczestniczyła w Festiwalach za granicą, takich, jak: Międzynarodowe Spotkania Teatrów w Hamm, Niemcy, International Jugendtheaterstage w Hamm, Niemcy, International Modern Dance Festiwal w Kownie na Litwie, Tanz Wohe 1999 w Eisenhüttenstadt, Niemcy. Wzięła udział w filmie „Wieje” który był wykorzystany w spektaklu w Teatrze im. W. Bogusławskiego w Kaliszu, także w filmie „Zuzanna” w reż. Darii Kopiec, „Stół” w reż. Michała Tywoniuka. A także w wielu Wieczorach Tańca: Teatru Alter w Kaliszu, w Instytucie Polskim w Paryżu, w Rzeszowie (w ramach spotkań Rzeszów- Scena dla Tańca) i innych. Swoje doświadczenie teatralne wzbogacała biorąc udział w spektaklach teatralnych, jak: „Piekarz, piekarczowa i piekarczyk” w reż. Macieja Korwina, „Omijając wyspę Hula” w reż. Jacka Wierzbickiego, „Sztukmistrz z Lublina”, w reż. J. Szurmieja, „Jak Wam się podoba” w reż. R. Czechowskiego, „Wieje” w reż. M. Siegoczyńskiego, wszystkie realizacje odbyły się na scenie Teatru im. W. Bogusławskiego w Kaliszu.

Mgr Anna Wytych-Wierzgacz posiada owocny dorobek jako choreografka i autorka ruchu scenicznego. Swoją drogę choreograficzną rozpoczęła już w roku 1996, opracowując swój pierwszy autorski spektakl „Sekret”, którego premiera odbyła się na scenie Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu. Idąc dalej, stworzyła:

- „Les ambiances polonaises”(wspólnie z J. Owczarkiem), premiera w Cite Internationale des Arts w Paryżu oraz „Babie lato ou nuances d'ete”w Instytucie Polskim w Paryżu w 2001 roku
- „Od rana do rana”dla zespołu Tao (2003)
- „Fermina”, „Kontakt/Anna Maria Wierzgacz”, „Czy ze mną”, choreografie solowe
- „Na dobranoc przed ślubem”, „Uspokój”, „Oj la, la”, „Szukanie”, „Wodne Stwory”, „Nie ma czasu”, „Kopciuszek”, „Roślinka”, „Przelewanie”, „Wiatr w polu”, „O kilku takich”, „Zbudź uwagę”, „Wyrzondzaj sia (Gracyki), „Sielanka”, „Et in terra pax”, „Zdjęcie rodzinne”, „Na przystanku”, „Deus, deus cosmatus”, „Ni hao”- są to pozycje zrealizowane dla zespołu tańca współczesnego Studnia oraz grupy teatralnej przy Studium Animatorów kultury w Kaliszu. Jest autorką choreografii do: spektakli jasełkowych („Obietnica”, „W drodze”) zrealizowanych z udziałem Słuchaczy I i II roku specjalizacji teatralnej i tanecznej na scenie PPSKAK w Kaliszu. Autorka wielu kompozycji choreograficznych w ramach prowadzonych przedmiotów w Akademii Muzycznej w Łodzi oraz PPSKAK w Kaliszu (w sumie to czternaście realizacji). Kandydatka zajmowała się także opracowywaniem ruchu scenicznego do spektakli teatralnych (dziewięć realizacji), siedem premier, które odbyły się na scenie Teatru w Kaliszu („Jak wam się podoba”, „Historia Kommunizmu opowiedziana chorym umysłowo”, „Pan poduszka”, „Libertyn”, „Komo”, „Walentynki”, „Roz-budowa czyli 80 lat z teatrem”) współpracowała m. in. z reżyserami: R. Czechowski, J. Czajlik, Z. Najmoła, M. Kwiecień. Poza Kaliszem, był Teatr Modrzejewskiej w Legnicy („Wlotka pl” w reż. P. Kamzy) oraz Lubuski Teatr w Zielonej Górze („Wizyta Starszej Pani” w reż. R. Czechowskiego).

Dość ciekawym doświadczeniem kandydatki była współpraca z dr Magdą Grzybowską wykładowcą ASP we Wrocławiu. Tworząc choreografię oraz ruch sceniczny w instalacjach przestrzennych i wystawach, mgr A. Wytych- Wierzgacz wykazuje się otwartością na inne

przestrzenie typu performance, a to daje możliwość kreatywnego komponowania w różnych miejscach, takich jak, muzea, czy galerie sztuki. Wymienię choćby kilka z nich: „Oswajanie”, „Rzeźba i miejsce”, „Człowiek w jednym kawałku”, „Sytuacje”, „Próby” oraz inne.

Czterokrotnie była zapraszana jako juror: na III Powiatowy Konkurs Zespołów Tanecznych w Ostrowie, na Konfrontacje Amatorskiej Twórczości Artystycznej Regionu w Toruniu, na I Przegląd Małych Form Scenicznych Studium A w Kaliszu oraz na Konkurs Piosenki Obcojęzycznej w Kaliszu.

W swoim dorobku pedagogicznym wykazuje liczne konsultacje choreograficzne podczas prac nad dyplomami w PPSKAK w Kaliszu oraz w Akademii Muzycznej w Łodzi. Była promotorem 14 prac dyplomowych w PPSKAK w Kaliszu oraz 7 prac w AM w Łodzi. Zatem, obszar działalności pedagogicznej kandydatki jest dość obfity i widać, że z dużym zaangażowaniem i powodzeniem sprawdza się jako pedagog.

Innym obszarem działalności mgr A. Wytych-Wierzgacz jest prowadzenie warsztatów Międzynarodowych i Ogólnopolskich z tańca współczesnego, jak wykazuje w swoim dorobku: 37 Ogólnopolskie Warsztaty Tańca Współczesnego (Kalisz), Dni Kultury Francuskiej (Kalisz), 40 Ogólnopolskie Warsztaty Tańca Współczesnego (Kalisz), Strefa Kontakt- Kontakt Zone (Kalisz), Konferencja edukacja w animacji (Wrocław), Warsztaty dla nauczycieli wg programu autorskiego (Kalisz), Warsztaty z tańca współczesnego, (Kalisz), XI Ogólnopolskie Warsztaty Tańca Współczesnego (Połczyn Zdrój), Szkolne spotkania z Nauką Copernicus Science (Kalisz), Warsztaty – taniec współczesny z elementami techniki Marthy Graham (Kalisz).

Kandydatka mgr A, Wytych-Wierzgacz będąc nauczycielem w Studium Animatorów Kultury w Kaliszu, Młodzieżowym Domu Kultury w Kaliszu, Akademii Muzycznej w Łodzi regularnie organizuje imprezy i pokazy artystyczne promujące taniec współczesnym teatr tańca. Podejmuje działania wynikające z procesu kształcenia oraz autorską twórczość studentów. Bardzo sobie cenię działalność na rzecz promowania sztuki tańca.

Za swoją działalność artystyczną została czterokrotnie nagrodzona:

1. Spektakl „Trzcina” na XII Międzynarodowych Prezentacjach Współczesnych Form Tanecznych (2004)
2. „Na dobranoc przed ślubem” za inscenizację podczas festiwalu PolemiQui w Warszawie (2004)
3. „Uspokój”, za oryginalny pomysł spektaklu podczas festiwalu PolemiQui w Warszawie (2007)
4. Nagroda Prezydenta Miasta Kalisz za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (2009).

Biorąc po uwagę fakt, iż kandydatka ma spory dorobek artystyczny, jak i pedagogiczny pragnę zwrócić uwagę, że udokumentowanie swojego dorobku jest wykonane chaotycznie, mało przejrzyste i niekompletne, co utrudnia spojrzenie na klarowny obraz kandydatki pretendującej do uzyskania stopnia doktora.

Jak mniemam zamysł był taki, aby po każdym wykazie w danej działalności zamieszczać dokumentację wykazanego dorobku. Tymczasem w części *działalność artystyczna* dokumentacja dorobku pojawia się dopiero w *spektakle teatralne/tancerka, aktorka* i dalej jest już konsekwentnie. Rozumiem, że w częściach *spektakle taneczne/tancerka* oraz *spektakle taneczne/choreografia* zawarta jest chronologia wszystkich dokonań artystycznych, a dokumentacja wykazanych dokonań zamieszczona jest od części *spektakle teatralne/tancerka, aktorka*.

Bez wyjaśnienia takiego zamierzenia czytelnik staje się trochę zdezorientowany. Nie jest to wprawdzie jakiś spory problem, jednak pragnę go zaznaczyć, a w przyszłych działaniach kandydatki zaowocuje, mam nadzieję.

Ponadto w przedstawionej dokumentacji stwierdzam braki, przykładowo:

- *festiwalu za granicą/tancerka*-Międzynarodowe Spotkania Teatrów, Hamm 1994, 9 International Modern Dance Festiwal, Litwa 1999

- *wieczory tańca/tancerka* – wieczór tańca współczesnego Teatru Tańca Alter, Warszawa 1998, wieczór tańca na zakończenie Summer Intensive w Martha Graham Dance Center, 11.07. 2014
- *festiwale w Polsce/tancerka* – I, II, III, IV, V, VI, VII edycja Szczecińskich Spotkań Tanecznych, Festiwal Małych Form Teatrów Tańca w Warszawie 1997, II Bałtycki Uniwersytet Tańca 1997, II Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca, Lublin 1998, I Prezentacje Sztuki Tanecznej i Choreoterapii, Białystok 1999, Krakowskie Spotkania Baletowe 2002
z kolei pozycje istniejące w dokumentacji, a nie zamieszczone w wykazie, to między innymi:
- *Autorskie etiudy powstałe w procesie kształcenia*- Jasełka Dance 2008, „Ulica Sztuk Rozmaitych”, 2009, „Happening otwarcia” La Strada 2009, Jasełka „Obietnica” 2013...

Podalam kilka przykładów niedociągnięć w wykazie oraz w dokumentacji.

Mgr A. Wytych-Wierzgacz wykazuje się bogatym dorobkiem artystycznym, pedagogicznym, także w sferze promowania sztuki tańca. Jest doceniana przez reżyserów, choreografów, dyrekcję PPSKAK w Kaliszu, jest postrzegana jako kreatywna, odpowiedzialna, kompetentna, buduje rangę kierunku tańca współczesnego, niezwykle uważna w konstruowaniu zadań, ciesząca się dużym zaufaniem i sympatią studentów, o wrażliwości i rzetelności, subtelności, wiedzy i wysokiej kulturze, o czym świadczą zamieszczone opinie.
Dorobek kandydatki oceniam pozytywnie.

Ocena pracy doktorskiej kandydatki

Dysertacja mgr Anny Wytych-Wierzgacz obejmuje dzieło artystyczne- spektakl „Nitka” i pisemną pracę doktorską zatytułowaną „Zadania tancerza a dramaturgia w autorskim spektaklu tanecznym „Nitka”.

Praca ta stanowi rezultat poszukiwań autorki w obszarze techniki, wolności wypowiedzi scenicznej tancerza i choreografa. Autorka we wstępie zadaje pytanie: „...czy proces budowania świadomości ciała tancerza, wiążący się z naśladowaniem różnego typu modeli, poznawaniem technik poruszania się może pozbawić go indywidualności czy raczej pozwala mu jej poszukiwać? Czy szczegółowo wypracowane, narzucone przez choreografa formy ruchu mogą pozwolić zaistnieć tancerzowi jako postaci scenicznej o wyjątkowym, tylko jemu właściwym charakterze? Czy można potraktować technikę tańca nie jako sposób wykonywania, lecz jako sposób odkrywania (*techné*)? (...)Czy wyznaczanie precyzyjnych zadań do pracy z ciałem ogranicza, czy raczej daje tancerzowi wolność i dynamizuje jego działania?¹ Na nurtujące pytania o technikę i wolność, autorka stara się znaleźć odpowiedzi opisując proces twórczy podczas realizacji spektaklu „Nitka”, począwszy od koncepcji, poprzez zgłębienie pojęć, takich jak: technika taneczna, ciało tańczące, dramaturgia, struktury dzieł choreograficznych- ich różnorodność, aż do opisu realizacji autorskiego spektaklu „Nitka”. Nie ukrywa także, że Jej nieustanną inspiracją i wyznaczaniem drogi działań są Martha Graham oraz Rena Mirecka

Dysertacja obejmuje 88 stron i zawiera: wstęp, rozdział I, II i III- rozbudowany na podrozdziały, podsumowanie, bibliografię, spis ilustracji, aneksy I i II oraz Summary, jak i podziękowania na początku pracy.

Proporcje między rozdziałami są odpowiednie.

W rozdziale pierwszym autorka snuje rozważania na temat techniki tańca odwołując się do dzieł J. G. Noverre`a, P. Beauchamps, M. Graham, Merce`a Cunnighama oraz do samej etymologii słowa „technika”, z czego konkluduje, iż „technika jako zestaw obowiązków, może stanowić drogę do ukazania niezmiernego potencjału scenicznego ciała tańczącego”². Drugi rozdział to penetrowanie zagadnień ciała tańczącego oraz dramaturgii. Autorka dzieli się stwierdzeniem, że: „W warstwie ruchowej „Nitki” chciałam stworzyć ciało tańczące, będące wypadkową

1 Praca doktorska mgr Anny Wytych-Wierzgacz „Zadania dla tancerza a dramaturgia w autorskim spektaklu tanecznym „Nitka”, Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, 2020, s. 5

2 ibidem, s.12

przytoczonych powyżej refleksji i moich doświadczeń scenicznych oraz życiowych, czyli takie, za pomocą którego potwierdzam swoje *bycie na świecie*³. Sięga również do pojęcia dramaturgii, czym jest, co oznacza w tworzeniu dzieła scenicznego, a połączenie akcji ruchowych, z napięciami i przepływem wraz z pozostałymi elementami inscenizacji uważa za spójność dramatyczną w spektaklu „Nitka”.

Trzeci rozdział poświęcony jest opisowi oraz analizie procesu powstawania autorskiego spektaklu „Nitka”. I tak też autorka wyjaśnia, że „ciało jako miejsce napięć, jako kształt, jako obiekt wpływający na przestrzeń wewnątrz i wokoło niego stało się najważniejszym powodem do tworzenia (...)ciało uwrażliwione na impuls do ruchu, potrafiące odnaleźć i wykorzystać ten impuls stało się miejscem powstawania opowieści i postaci scenicznej (...)praktyka tancerza i choreografa pokazała mi, że precyzyjne zadanie wyznaczone ciału dyscyplinuje je, wyznacza mu drogę i prędkość działania, określa jego stosunek względem grawitacji, przestrzeni i tematu.”⁴ A ruch był punktem wyjścia do powstania spektaklu „Nitka”, zatem autorka swoją pracę rozpoczynała od ruchu, stopniowo wyłaniając całą resztę komponentów składających się na finalny obraz spektaklu (rysunki przestrzenne, muzyka, kostiumy, etc.). W dalszym ciągu swojego opisu przeprowadza czytelnika po etapach pracy nad dziełem choreograficznym, poszukiwaniach teoretycznych, sposobów poszukiwania punktów początkowych, przepływu i momentów zmiany, zadań dla tancerzy w przestrzeni, wrażeń emocjonalnych. Kolejno skonfrontowuje tancerza z postacią, z muzyką, z grawitacją, z tematem wynikającym z tekstu. Finalnie, gdy cały spektakl jest opracowany w warstwie ruchowej i muzycznej, autorka tworzy jego partyturę. Partytura jest przejrzysta i szczegółowa. Zawarte w niej są wszystkie komponenty spektaklu: scena-zadanie/czas na nagraniu, działanie-ruch/jakość ruchu, obszar- rysunek sceniczny, obraz- światło, kostium, muzyka. Opisuje w kolejnych podrozdziałach warstwę dźwiękową oraz wizualną.

Podsumowując swoją drogę twórczej pracy nad spektaklem „Nitka” zaznacza, że próba zbudowania spektaklu rozpoczynająca się od analizy i zadań dla ciała tancerzy, a nie od tematu, opowieści lub muzyki stała się możliwa i dodając, może stanowić ciekawy element edukacji tancerzy i choreografów.

Przyznam, że jest to ciekawy sposób pracy twórczej w budowaniu spektaklu. Z pewnością komfortowe warunki, czyli czas oraz zespół darzący pełnym zaufaniem choreografa to możliwości, z których skorzystała autorka, aby przekonać się i sprawdzić nurtującą ją od dawna metodę, którą posługiwała się M. Graham, czyli budowanie dramaturgii spektaklu tanecznego poprzez precyzyjnie wyznaczone, techniczne zadania dla tancerzy.

Dysertacja mgr Anny Wytych- Wierzgacz jest przejrzysta i ciekawa, napisana poprawnym, klarownym językiem. Autorka odpowiednio przeprowadziła cały przewód myślowy. Strona merytoryczna jest skrupulatnie zgłębniona, podparta cytatai i fotografiami, osobistymi refleksjami. Praca posiada walory poznawcze zagadnienia, strona formalna jest przeprowadzona poprawnie. Dysertację oceniam pozytywnie.

Ocena dzieła choreograficznego „Nitka”

Premiera spektaklu „Nitka”, będącego dziełem artystycznym w ramach przewodu doktorskiego mgr Anny Wytych- Wierzgacz odbyła się 12 listopada 2018 roku na scenie Teatru im. W.

Bogusławskiego w Kaliszu.

Spektakl trwał 40 minut. Obsada to, 7 kobiet, w tym sama autorka choreografii do spektaklu.

Założenia autorki w tworzeniu spektaklu, to skupienie się na jakościach „ciała tańczącego”, jego kształtach, dynamice ruchu, odczuciach wynikających z owego skupienia i obrazach, które tworzy.

Przedstawienie „Nitka” składa się z 7 części:

I część to *ubieranie sukienki, czyli wchodzenie w postać*, II część to *oberek pocięty* i kolejno *oiseaux, oberek, smutek, Atena, tylko mnie poproś*.

3 ibidem, s. 15

4 ibidem, s. 18

Cała struktura spektaklu jest czytelna, zgodna ze szczegółowym opisem w dysertacji. Zadania ruchowe dla tancerek generujące różne stany napięć są wyraziste, a cała kompozycja jest widać przemyślana, składnie zaprojektowana. W moim odczuciu udało się autorce zbudować dramaturgię wynikającą z napięć w ciele. Nie ma tu linearności opowieści, nie ma tu historii, za to są odbierane odczucia, wrażenia oraz nastroje w poszczególnych częściach, a każdy widz może odebrać te bodźce indywidualnie i na swój sposób je interpretować.

Gdybym osobiście nie widziała spektaklu na premierze, to miałabym trochę problem z odczytaniem jego początku wynikającego z przesłanego nagrania DVD, ponieważ jest słabo czytelne.

W warstwie kompozycyjnej spektaklu wyraźnie widać fascynację i inspirację Marthą Graham. Jak wiemy jest to technika wymagająca od tancerza skupienia, kondycji fizycznej, niezwyklej świadomości swojego ciała, przepływu energii, napięć (contraction), rozluźnień (release) oraz łączenia mentalnego poszczególnych części ciała, a przede wszystkim świadomego bycia na scenie Tu i Teraz. Dlatego, w warstwie wykonawczej widać wyraźne różnice w jakościach ruchowych. Bez dwóch zdań, stwierdzam, że jedyną osobą, która przykuła moją uwagę od strony wykonawczej, jak i osobowościowej jest sama autorka- mgr A. Wytych- Wierzgacz. Dojrzała, świadoma z poczuciem wykorzystywania przestrzeni mentalnych, scenicznych i kinesferycznych. Dzięki Niej spektakl zyskuje na wartości. Zaznaczam to, gdyż cechy osobowościowe tancerzy oraz umiejętności techniczne w połączeniu z zakresem warunków fizycznych z pewnością dają możliwość na głębszą percepcję spektaklu.

Zdecydowanie walorem uwydatniającym dramaturgię spektaklu jest warstwa muzyczna, która użyta już sama w sobie pobudza do określonych nastrojów i odczuć, nadaje emocjonalność poszczególnym scenom, i jak sama autorka pisze w swojej dysertacji pomagała Jej budować elementy ruchowe, ich łączenie w całe sekwencje lub części spektaklu.

Kostiumy, światło zaprojektowane w stylu teatru „ubogiego” nie odbierały uwagi od kompozycji całego spektaklu.

Sylwetka kandydatki mgr Anny Wytych -Wierzgacz jawi się jako wyrazista i dynamiczna. Bogaty dorobek artystyczny, pedagogiczny, czy organizacyjny świadczy o wiedzy, pasji i chęci poszukiwań twórczych w tworzeniu swojego języka choreograficznego, jak i indywidualnego podejścia do pedagogiki.

Konkluzja

Skonstatować pragnę, iż po zapoznaniu się z całością dostarczonych materiałów- dorobku artystycznego, pisemną pracą oraz dziełem choreograficznym - oceniam pozytywnie.

Praca doktorska Pani mgr Anny Wytych-Wierzgacz w zakresie dzieła doktorskiego stanowi twórczy wkład w rozwój dyscypliny artystycznej *Rytmika i Taniec* oraz wskazuje na jej nieustanne doświadczenie.

Przedstawiony dorobek artystyczny, a także praca doktorska odpowiada wymaganiom stawianym kandydatom ubiegającym się o stopień doktora (art. 12-15 ustawy z dnia 14.03. 2003 r.)

Popieram starania kandydatki mgr Anny Wytych-Wierzgacz o uzyskanie stopnia doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej *Rytmika i Taniec*.

Bożena Klimczak